

кваліфікований перекладач або особа, яка володіє базовими навичками перекладу. Типовими помилками під час перекладу неологізмів є пропуск справжніх неологізмів, заміна одного іншим, коментування несуттєвих ознак [3]. Жоден із описаних вище способів перекладу новоутворених неологізмів не може забезпечити цілком адекватний переклад. Під час перекладу неологізмів досить важливою є адекватність передачі контексту.

Висновок. Результати нашого дослідження відображають найпоширеніші способи перекладу воєнних неологізмів, а саме переосмислення, транскрипція та транслітерація, пряме включення. У кожного способу є свої особливості. Зіткнувшись з труднощами, доречно буде поєднати різні методи перекладу для досягнення максимально точного результату.

Література:

1. АРМІЯІNFORM зібрала словник воєнних неологізмів. URL: <https://www.imi.org.ua/news/armiyainform-zibrala-slovnuk-voyennyh-neologizmiv-i46939>.

2. Драбов Н. До питання перекладу англійських неологізмів // Актуальні питання гуманітарних наук. 2015. №13. С. 176–181.

3. Козаченко І. Д. Особливості перекладу неологізмів англійської мови // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2016. № 25. Т. 2. С. 166–168.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/62>

СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ ДВОЇНИ ОСОБОВОГО ЗАЙМЕННИКА «ВОНИ» УКРАЇНСЬКОЇ ЖЕСТОВОЇ МОВИ

Замша А. В.

кандидат психологічних наук

м. Київ, Україна

Українська жестова мова лише останніми роками почала розглядатися як предмет лінгвістичних досліджень. Нині опис лінгвістичних особливостей цієї мови представлений поодинокими статтями Н.Адамюк, О.Дробот, А.Замши, І.Чепчиної, які розкривають досить вузькі теми з жестового мовознавства. Натомість досі відсутні

комплексні дослідження та цілісний опис граматичних категорій української жестової мови.

В контексті вивчення мовної специфіки жестових мов важливим є дослідження універсальних граматичних категорій, однією з яких є категорія числа. Варто підкреслити, що незважаючи на те, що в різних жестових мовах є схожі способи вираження категорії числа, водночас кожній з національних жестових мов притаманні й власні специфічні характеристики [2].

Розглядаючи категорію числа в українській жестовій мові варто окреслити ключові групи жестових квантифікаторів. Кількість в українській жестовій мові представлена двома великими групами – одиниця та множина. Також є група жестових одиниць, до яких категорія числа не застосовується. Розглядаючи групу одиниць ми виокремлюємо дві підгрупи жестів – перша підгрупа об'єднує жести, які завжди використовуються в одиниці і не мають форми множини – це *перманентна одиниця*, та друга підгрупа жестів, для яких можна за допомогою жестових квантифікаторів змінювати число – це *змінна одиниця*. Множина в українській жестовій мові представлена складно структурованою системою жестових квантифікаторів для передачі кількості. У множині можна виокремити три підгрупи: перша підгрупа – *перманентна множина*, утворена жестовими одиницями, які завжди використовуються у множині; до другої підгрупи квантифікаторів належить ті, які утворюють *невизначену множину*, тобто які змінюють жест в такий спосіб, що ми можемо зрозуміти, що це множина, однак не знаємо про яку саме кількість об'єктів йдеться; до третьої підгрупи відносяться ті квантифікатори, які утворюють *визначену множину*, що передає не лише значення множинності, а й точної кількості об'єктів, про які йдеться в жесті-основі. До підгрупи визначеної множини належать такі квантифікатори, які утворюють двоїну, троїну, чотириїну, п'ятиїну, шестиїну, семиїну, восьмиїну, дев'ятиїну та десятиїну жести [3].

Цікавою особливістю категорії числа є те, що максимальна кількість квантифікаторів визначеної множини зумовлена зокрема частиною мови, до якої належить певний жест. Так, якщо для іменників квантифікатори визначеної множини можуть бути представлені від двоїни до десятиїни, то для особових займенників точна кількість позначається лише до п'яти, що зумовлено тим, що усі особові займенники в українській жестовій мові належать до групи одноручних, в той час як іменники можуть бути і одноручні, і дворучні [1].

Для вираження числа використовуються різні жестові квантифікатори. Крім на перший погляд очевидного – конфігурації руки, так і менш вираженого квантифікатора – характеристик руху. Найбільш показовим в цьому плані є порівняння невизначеної та визначеної множини. До

прикладу розглянемо це питання на прикладі особового займенника **ВОНИ**³ у формі двоїни та невизначеної множини (див. рис. 1).

Так займенник **ВОНИ** є множиною займенника **ВІН/ВОНА**, в якому в якості числового жестового квантифікатора використовується

конфігурація руки запозичена з кількісного числівника **ОДИН** – , втім, незважаючи на це, у формі невизначеної множини зберігається ця конфігурація, а множинність передається шляхом повторного руху руки в горизонтальній площині по рівній лінії.

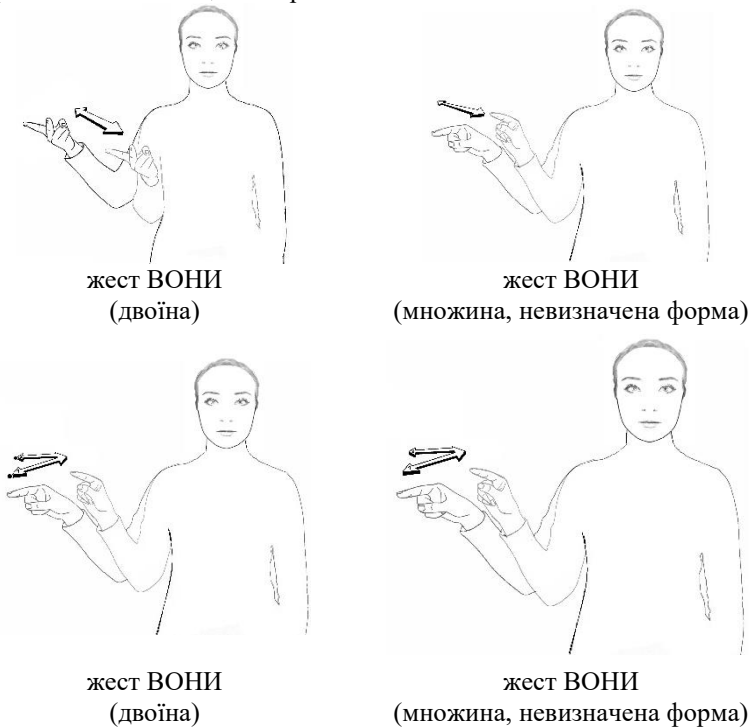

Рис. 1 Двоїна та невизначена множина особового займенника «**ВОНИ**» української жестової мови

Водночас займенник **ВОНИ** у формі двоїни, тобто тоді, коли виражається значення **ВОНИ ДВОЄ** конфігурація руки може

³ **ВОНИ** – в жестовому мовознавстві великими літерами позначаються жестові одиниці.

змінюватися на , оскільки в цьому випадку квантифікатор запозичується з кількісного числівника ДВА. Зміна конфігурації руки відбувається при збереженні характеристик руху запозичених з жесту ВОНИ у формі невизначеної множини.

Поряд із використанням конфігурації руки як числового жестового квантифікатора, також для утворення множини як визначеної, так і невизначеної використовуються й зміни характеристик руху.

Так невизначена множина в цьому випадку утворюється зі

 збереженням конфігурації, однак зі зміною траєкторії руху. Якщо в жесті ВІН/ВОНА напрямком руху вказівного пальця в горизонтальній площині вбік є разовим, а в жесті ЙОГО/ЇЇ цей рух є повторним за тією ж траєкторією, то в жесті ВОНИ напрямком руху вказівного пальця у першій фазі жесту фактично повторює жест ВІН/ВОНА, а в другій фазі жесту рука дещо зміщується вправо. Таким чином траєкторія руху формується у вигляді ламаної лінії, що складається з двох фаз, які відтворюються досить швидко.

В цьому випадку визначена множина у формі двоїни утворюється в такий само спосіб, тобто за тією ж траєкторією руху, однак відмінність між невизначеною множиною та двоїною полягатиме у фіксованості руху руки. Якщо при невизначеній множині рука рухається без фіксації в точках, які завершують фази руху, то при двоїні рух руки буде чітко фіксований, тобто рука має різко зупинитися в кінцевих точках обох фаз руху.

Аналіз жестових одиниць для позначення особового займенника ВОНИ дає підстави дійти висновку, що двоїна як визначена форма множини тісно пов'язана з відповідними їй невизначеними формами множини. Числовими жестовими квантифікаторами у випадку особового займенника ВОНИ є такі характеристики жесту як – конфігурація руки, траєкторія руху та міра фіксації руху руки у фазах жесту.

Таким чином висновується, що українська жестова мова має складно структуровану систему жестових квантифікаторів, які передають значення кількості у жестових одиницях, що зокрема дають можливість диференціювати невизначену та визначену форму множини.

Література:

1. Адамюк Н. Б., Дробот О. А., Замша А. В. Частина 1. Займенники. *Жестівник української жестової мови: мовний словник*. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 303 с.

2. MacNadjah T. Number marking in Ghanaian Sign Language. MPhil Thesis. Legon: University of Ghana, 2016.

3. Zamsha A. V. The category of quantity in signs of Ukrainian Sign Language. *International scientific conference «Current trends and fields of philological studies in the challenging reality» : conference proceedings (July 29–30, 2022, Riga, the Republic of Latvia)*. Riga: Baltija Publishing, 2022. P. 268-270. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-67>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/63>

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ШІСТДЕСЯТНИКІВ

Кулик Б. О.

*здобувач вищої освіти другого (магістерського рівня)
спеціальності 014 – Середня освіта*

(Українська мова і література. Англійська мова)

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

*Науковий керівник: **Кумеда О. П.***

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови і літератури

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

м. Суми, Україна

На сучасному етапі розвиток лінгвістичної науки не обмежується сферою дослідження мовної практики носіїв. Постійно активізується увага до особливостей втілення й художніх модифікацій української мови в літературних текстах письменників.

Шістдесятництво як мовно-естетичний феномен означає собою новий етап оприявлення української мови в художній літературі. Суспільно-історичні умови сприяли оновленню мовлення художньої творчості в напрямку використання народнопоетичних форм і повернення до втрачених автентичних рис української мови.

Шістдесятництво розглядають переважно як літературне явище. Але цінним матеріалом дослідження є й мова творчості представників зазначеної течії. Праці шістдесятників вважаються одними з найпріоритетніших художніх і наукових робіт українського культурного руху. Проте часто їхня творчість є недостатньо дослідженою й потребує нового вивчення, переосмислення.